

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO
Į S T A T Y M A S**

2006 m. liepos 13 d. Nr. X-764
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis, tikslas ir taikymo sritis

1. Šis įstatymas nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus ir reglamentuoja vandens tiekėjų bei abonentų (vartotojų) teisinius santykius.

2. Įstatymo tikslas – užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas.

3. Šio įstatymo nuostatos taikomos visiems asmenims, tiekiantiems šaltą geriamąjį vandenį ir teikiantiems nuotekų tvarkymo paslaugas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Abonentas** – fizinis arba juridinis asmuo, taip pat užsienio valstybės juridinio asmens atstovybė ar filialas, įregistruotas Lietuvos Respublikoje, sudaręs su vandens tiekėju vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens pirkimo-pardavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo arba prijungęs savo geriamojo vandens naudojimo įrenginius, geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginius prie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kurią eksploatuoja vandens tiekėjas.

2. **Individualus nuotekų šalinimas** – savo nuotekų tvarkymas ir šalinimas į gamtinę aplinką naudojant nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

3. **Individualus vandens išgavimas** – vandens paėmimas iš gamtinių šaltinių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomais įrenginiais ir naudojimas ne pardavimui, bet savo poreikiams tenkinti.

4. **Nepertraukiamas vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas** – geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas laikantis vandens tiekimo sutarties sąlygų pagal kiekį, slėgį, reguliarumą bei kokybę arba tik pagal teisės aktų reikalavimus, jei su abonentu (vartotoju) rašytinė sutartis nesudaryta, bet abonto (vartotojo) geriamojo vandens naudojimo įrenginiai, geriamajam vandeniui tiekti reikalingos komunikacijos ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginiai yra prijungti prie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kurią eksploatuoja vandens tiekėjas.

5. **Nuotekos** – buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje naudotas arba perteklinis (kritulių, paviršinis, drenažinis ar pan.) vanduo, kurį jo turėtojas, naudodamasis nuotekų tvarkymo infrastruktūra, išleidžia į gamtinę aplinką arba į kitiems asmenims priklausančią nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

6. **Nuotekų perdavimo riba** – vandens tiekimo sutartyje nurodyta nuotekų tvarkymo infrastruktūros vieta, kurioje abonto (vartotojo) išleidžiamos nuotekos perduodamos vandens tiekėjui ir jam tenka atsakomybė už nuotekų tvarkymą. Tais atvejais, kai rašytinė sutartis nesudaryta, nuotekų perdavimo riba laikoma ta vieta, kurioje prasideda vandens tiekėjui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip teisėtai valdoma ar eksploatuojama nuotekų tvarkymo infrastruktūra, į kurią patenka abonto (vartotojo) nuotekos.

7. **Nuotekų tvarkymas** – nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas,

išleidimas į aplinką ir valymo metu susidariusio dumblo ir kitų atliekų tvarkymas.

8. **Nuotekų tvarkymo infrastruktūra** – nuotekoms tvarkyti skirtų statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vamzdynai, šuliniai, siurblynės, nuotekų valymo įrenginiai ir kiti objektai).

9. **Nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas** – ūkinė komercinė veikla, susidedanti iš techninių, organizacinių ir ekonominių priemonių, skirtų abonentų (vartotojų) nuotekoms tvarkyti.

10. **Regioninis vandens tiekėjas** – viešasis vandens tiekėjas, tiekiantis vandenį daugiau kaip pusei viešojo vandens tiekimo regione esančių savivaldybių.

11. **Savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamos įmonės** – savivaldybės įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose savivaldybei ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklauso toks akcijų skaičius, kuris suteikia įstatymuose arba steigimo dokumentuose nustatytą kvalifikuotą balsų daugumą, reikalingą priimti sprendimą reorganizuoti bendrovę.

12. **Valstybės kontroliuojamos įmonės** – valstybės įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso toks akcijų skaičius, kuris suteikia įstatymuose arba steigimo dokumentuose nustatytą kvalifikuotą balsų daugumą, reikalingą priimti sprendimą reorganizuoti bendrovę.

13. **Vandens tiekėjas** – juridinis asmuo, taip pat užsienio valstybės juridinio asmens filialas, įregistruotas Lietuvos Respublikoje, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs teisę vykdyti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas.

14. **Vandens tiekimas** – ūkinė komercinė veikla, susidedanti iš techninių, organizacinių ir ekonominių priemonių, reikalingų geriamajam vandeniui išgauti, pristatyti ir parduoti abonentui (vartotojui).

15. **Vandens tiekimo infrastruktūra** – vandeniui išgauti, geriamajam vandeniui ruošti, laikyti, transportuoti, tiekti ir apskaitai skirtų statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vandens kaptazo įrenginiai, vandens gerinimo įrenginiai, siurblynės, vamzdynai, šuliniai, apskaitos prietaisai ir kiti objektai).

16. **Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas** – visai savivaldybės teritorijai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas (specialusis planas), kuriame nustatomos viešojo vandens tiekimo teritorijos ir vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys.

17. **Vandens tiekimo sutartis** – vandens tiekėjo ir abonto (vartotojo) susitarimas dėl geriamojo vandens pirkimo- pardavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo. Juo vandens tiekėjas įsipareigoja, laikydamasis tam tikrų parametrų ir sąlygų, tiekti geriamąjį vandenį, atitinkantį teisės aktų nustatytus reikalavimus, ir (arba) tvarkyti nuotekas, o abonentas (vartotojas) įsipareigoja sumokėti už patiektą vandenį ir (arba) suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas ir laikytis sutartyje nustatytų geriamojo vandens vartojimo ir nuotekų išleidimo sąlygų.

18. **Vandens tiekimo ir vartojimo riba** – geriamojo vandens tiekimo sutartyje nurodyta vandens tiekimo infrastruktūros vieta, kurioje vandens tiekėjas perduoda saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį abonentui (vartotojui). Jei rašytinė sutartis nesudaryta, vandens tiekimo ir vartojimo riba laikoma vieta, kurioje yra ar turi būti įrengtas vandens apskaitos prietaisas.

19. **Vartotojas** – fizinis asmuo (abonentas), perkantis vandenį ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas ne verslo, bet savo asmeniniams, šeimos, namų ūkio poreikiams tenkinti.

20. **Viešasis vandens tiekėjas** – valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė, turinti šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgytą teisę ir pareigą vykdyti viešąjį vandens tiekimą savivaldybės (kelių savivaldybių) viešojo vandens tiekimo teritorijose (viešojo vandens tiekimo regionuose).

21. **Viešasis vandens tiekimas** – geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas pagal viešąjį vandens tiekimo sutartį arba, jei rašytinė sutartis nesudaryta, geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, kai abonto (vartotojo)

geriamojo vandens naudojimo įrenginiai, geriamojo vandens tiekimui vykdyti reikalingos komunikacijos ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginiai yra prijungti prie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kurią eksploatuoja vandens tiekėjas. Ši sąvoka pagal šioje dalyje nurodytą apibrėžimą yra suprantama tik taikant šio įstatymo ir šio įstatymo lydinamųjų teisės aktų normas.

22. Viešojo vandens tiekimo sutartis – vandens tiekimo sutartis, kurią viešasis vandens tiekėjas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo sudaryti su visais asmenimis dėl geriamojo vandens pirkimo-pardavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo.

23. Viešojo vandens tiekimo regionai – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirtos teritorijos, apimančios daugiau negu vienos savivaldybės teritoriją. Viešojo vandens tiekimo regionų pagrindu organizuojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio valdymą bei administruojant valstybės finansinę paramą viešajam vandens tiekimui, įgyvendinami vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio reguliavimo tikslai, nustatyti šio įstatymo 3 straipsnyje.

24. Viešojo vandens tiekimo teritorijos – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirtos teritorijos, kuriose savivaldybės privalo organizuoti (užtikrinti) viešąjį vandens tiekimą.

25. Žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros elementai – vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros elementai, kurie dėl juose sukauptos energijos ir vykstančių procesų gali būti pavojingi žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai ar turtui ir kuriems reikalinga šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos kvalifikacijos specialistų priežiūra.

ANTRASIS SKIRSNIS

VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO REGULIAVIMAS

3 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo tikslai

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo tikslai yra šie:

1) užtikrinti, kad kuo daugiau asmenų galėtų apsirūpinti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiu geriamuoju vandeniu ir pagal aplinkosaugos reikalavimus tvarkyti nuotekas;

2) užtikrinti, kad visoje šalies teritorijoje viešasis vandens tiekimas būtų vykdomas laikantis nustatytų reikalavimų;

3) didinti viešojo vandens tiekimo ūkio efektyvumą užtikrinant nepertraukiamą ir ilgalaikį vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą visoje šalies teritorijoje;

4) sukurti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų reguliavimo sistemą, kuri užtikrintų optimalias kainas abonentams (vartotojams), ir vandens tiekėjų sąnaudų, reikalingų viešajam vandens tiekimui tinkamai vykdyti, padengimą bei principo „teršėjas moka“ įgyvendinimą;

5) užtikrinti abonentų (vartotojų) ir vandens tiekėjų teisėtų interesų apsaugą bei ginti vartotojų teises.

4 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo priemonės

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio raidos bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo veiklos reguliavimo priemonės yra šios:

1) viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimas;

2) viešojo vandens tiekimo reikalavimų nustatymas;

3) vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių nustatymas;

4) kvalifikacinių reikalavimų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą eksploatuojantiems asmenims nustatymas;

5) valstybės finansinės paramos, skirtos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai, administravimas, kad būtų įgyvendinami šio įstatymo 3 straipsnyje numatyti

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio reguliavimo tikslai;

- 6) tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės bei nuotekų tvarkymo kontrolė;
- 7) viešųjų vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainų valstybinis reguliavimas;
- 8) viešųjų vandens tiekimo sutarčių standartinių sąlygų nustatymas.

5 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo institucijos

Vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka reguliuoja:

- 1) Vyriausybė;
- 2) Aplinkos ministerija;
- 3) Sveikatos apsaugos ministerija;
- 4) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės;
- 5) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;
- 6) savivaldybių institucijos;
- 7) Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos.

6 straipsnis. Vyriausybės kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Vyriausybė:

- 1) formuoja ir įgyvendina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio reguliavimo politiką;
- 2) tvirtina Viešojo vandens tiekimo licencijavimo taisykles;
- 3) tvirtina viešosios vandens tiekimo sutarties standartines sąlygas;
- 4) nustato konkursų viešiesiems vandens tiekėjams parinkti organizavimo tvarką;
- 5) nustato viešojo vandens tiekimo regionus;
- 6) nustato atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarką;
- 7) nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarką;
- 8) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

7 straipsnis. Aplinkos ministerijos kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Aplinkos ministerija:

- 1) vadovaudamasi šiuo ir kitais įstatymais, rengia ir tvirtina teisės aktus, nustatančius geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimus, ir kontroliuoja, kaip šie reikalavimai įgyvendinami;
- 2) Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka rengia ir tvirtina vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisykles;
- 3) nustato žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros elementų sąrašą, kvalifikacinius reikalavimus asmenims, eksploatuojantiems žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros elementus, bei reikiamą kvalifikaciją liudijančių kvalifikacijos atestatų ir pažymėjimų išdavimo tvarką;
- 4) nustato viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus;
- 5) tvirtina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisykles;
- 6) koordinuoja finansinės paramos iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos paramos fondų ir kitų finansavimo šaltinių skyrimą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio plėtrai;
- 7) koordinuoja savivaldybių veiklą, įgyvendindama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio reguliavimo tikslus;
- 8) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

8 straipsnis. Sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Sveikatos apsaugos ministerija:

- 1) nustato visuomenės sveikatos saugos reikalavimus geriamajam vandeniui;
- 2) atlieka Geriamojo vandens įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

9 straipsnis. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės:

- 1) Geriamojo vandens įstatymo nustatyta tvarka atlieka geriamojo vandens saugos ir kokybės kontrolę;
- 2) atlieka kitas Geriamojo vandens įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

10 straipsnis. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija:

- 1) nustato vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens, nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką ir kontroliuoja, kaip ji taikoma;
- 2) derina vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens, nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir kontroliuoja, kaip jos taikomos;
- 3) turi teisę savo sprendimu vienašališkai nustatyti vandens tiekėjui geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytais atvejais, nurodydama sprendimo galiojimo laiką;
- 4) vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklėmis, išduoda viešojo vandens tiekimo licencijas, jas registruoja, sustabdo jų galiojimą ir jas panaikina, taip pat kontroliuoja, kaip viešieji vandens tiekėjai laikosi licencijų sąlygų;
- 5) nustato kompensacijos viešajam vandens tiekėjui dydį ir jos mokėjimo tvarką, kai abonentas savo iniciatyva nutraukia sutartį, išskyrus atvejus, kai sutartis nutraukiama dėl viešojo vandens tiekėjo kaltės arba sutartį nutraukia vartotojas;
- 6) nustato naujų abonentų, išskyrus vartotojus, prijungimo prie viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įmokos apskaičiavimo metodiką;
- 7) išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka nagrinėja vandens tiekėjų ir abonentų ginčus dėl geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo kainų ir tarifų;
- 8) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

11 straipsnis. Savivaldybių institucijų kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Savivaldybių:

- 1) institucijos organizuoja ir koordinuoja geriamojo vandens išgavimą, tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje;
- 2) tarybos vykdo viešajam vandens tiekimui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkų arba savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamų įmonių, kurioms priklauso ši infrastruktūra, dalyvio teises ir pareigas;
- 3) tarybos, vadovaudamasi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, nustato viešųjų vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas;
- 4) institucijos nustato naujų abonentų, išskyrus vartotojus, prijungimo prie viešojo

geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įmoką pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą metodiką;

5) tarybos tvirtina vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savivaldybės teritorijoje plėtros planus;

6) institucijos teritorijų planavimo procedūrų metu prižiūri, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai ir jų apsauginės zonos būtų išdėstyti komunikacijų koridoriuose arba būtų užtikrintos galimybės naudotis servituto teise, kai reikia prižiūrėti, keisti ir kitaip naudoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus;

7) tarybos bendruosiuose arba specialiuosiuose teritorijų planavimo dokumentuose tvirtina viešojo vandens tiekimo teritorijų ribas, nepažeisdamos savivaldybės teritorijos ribų;

8) institucijos tvirtina viešojo vandens tiekėjo veiklos savivaldybės teritorijoje sutartis;

9) institucijos atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

12 straipsnis. Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos:

1) išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka nagrinėja vartotojų skundus dėl geriamojo vandens pirkimo-pardavimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo, vandens apskaitos, vandentiekio avarijų, vandens tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo ir sąskaitų pateikimo;

2) pagal kompetenciją dalyvauja derinant įstatymų ir kitų teisės aktų projektus bei viešosios vandens tiekimo sutarties standartines sąlygas.

TREČIASIS SKIRSNIS

VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

13 straipsnis. Viešojo vandens tiekimo teritorijos

Viešojo vandens tiekimo teritorijos nustatomos šio įstatymo 14 straipsnio nustatyta tvarka rengiamuose vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose. Šias teritorijas sudaro gyvenamosios vietovės, jų dalys ir pavieniai gyvenamieji namai bei kiti pastatai siekiant, kad ne mažiau kaip 95 procentai kiekvienos savivaldybės gyventojų būtų aprūpinami viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis. Į viešojo vandens tiekimo teritorijas įtraukiamos šios gyvenamosios vietovės, jų dalys ir pavieniai gyvenamieji namai bei kiti pastatai:

1) kuriuose geriamuoju vandeniu aprūpinama ne mažiau kaip 50 asmenų;

2) kuriuose yra valstybei, savivaldybei arba savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamai įmonei priklausanti naudojimui tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;

3) kuriuose gyvenantys gyventojai dėl vandens išteklių trūkumo, aplinkosaugos reikalavimų, ekonominių ar kitų priežasčių neturi galimybės būti aprūpinami arba negali apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu kitais būdais, išskyrus viešąjį vandens tiekimą.

14 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planai

1. Savivaldybės teritorijoje geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio plėtra vykdoma vadovaujantis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planu. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus rengia savivaldybės, vadovaudamosi Teritorijų planavimo įstatymu ir aplinkos ministro nustatytais vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis.

2. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane numatomos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, užtikrinančios gyventojų ir kitų asmenų aprūpinimą saugiu visuomenės sveikatai geriamuoju vandeniu ir šio įstatymo 7 straipsnio 4

punkte nustatytus reikalavimus atitinkančiomis vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo paslaugomis.

3. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas peržiūrimas ir tikslinamas Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Viešasis vandens tiekimas

1. Savivaldybės teritorijoje viešąjį vandens tiekimą vykdo viešieji vandens tiekėjai.

2. Viešasis vandens tiekėjas turi išimtinę teisę ir pareigą tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas visose savivaldybės viešojo vandens tiekimo teritorijose, išskyrus tas teritorijas ar jų dalis, kuriose vanduo tiekiamas ir nuotekų tvarkymas galimi pagal šio straipsnio 6 ir 7 dalis. Viešasis vandens tiekėjas negali užsiimti jokia kita veikla, nesusijusia su geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu, bei veikla, nenumatyta viešojo vandens tiekimo licencijoje.

3. Vandens tiekėjas turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka tapti viešuoju vandens tiekėju keliose savivaldybėse, esančiose viename regione, kuris nustatytas pagal šio įstatymo 16 straipsnio 3 dalį. Vienoje ar keliose savivaldybėse veikiantis viešasis vandens tiekėjas taip pat turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas ir kitų savivaldybių teritorijose, kuriose jis nėra viešasis vandens tiekėjas. Vandens tiekėjas, būdamas viešuoju vandens tiekėju bent vienoje savivaldybėje, geriamąjį vandenį tiekia ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas teikia vienodomis sąlygomis visiems tos pačios kategorijos abonentams (vartotojams), nepaisant to, kokios savivaldybės teritorijoje ir (ar) viešojo vandens tiekimo teritorijoje jie yra.

4. Viešojo vandens tiekėjo vykdomas geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas turi atitikti šio įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatytus viešojo vandens tiekimo reikalavimus.

5. Viešojo vandens tiekimo teritorijoms nepriskirtose teritorijose ir viešasis vandens tiekėjas, ir kiti vandens tiekėjai turi vienodas teises. Šiose teritorijose veikiančių viešųjų vandens tiekėjų ir kitų vandens tiekėjų sudaromos su abonentais (vartotojais) sutartys turi būti parengtos pagal Vyriausybės patvirtintas viešosios vandens tiekimo sutarties standartines sąlygas.

6. Viešojo vandens tiekimo teritorijose kitas (ne viešasis) vandens tiekėjas gali tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas, tik jeigu:

1) jis tiekė geriamąjį vandenį ir (arba) teikė nuotekų tvarkymo paslaugas iki viešojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir jo tiekiamas geriamasis vanduo bei jo teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus arba

2) esant patvirtintiems vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planams viešasis vandens tiekėjas per vienus metus (jeigu sutartyje nenustatyta kitaip) nuo preliminarios sutarties sudarymo su nauju abonentu (vartotoju) dienos arba per preliminarioje sutartyje šalių suderintą terminą nepradedą abonentui (vartotojui) tiekti geriamojo vandens ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugų.

7. Viešojo vandens tiekimo teritorijoje individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas galimas, jeigu individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas yra numatytas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane ir jeigu jis buvo taikomas iki viešojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir šis individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo reikalavimus.

8. Viešasis vandens tiekėjas privalo:

1) teikti informaciją abonentams (vartotojams) šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka;

2) išgauti, saugoti, apdoroti ir tiekti geriamąjį vandenį, kurio visuomenės sveikatos saugos, kokybės ir kiti parametrai atitinka teisės aktų reikalavimus;

3) užtikrinti geriamojo vandens kokybę, nepertraukiamą tiekimą ir kitus vandens tiekimo reikalavimus;

4) nustatyta tvarka eksploatuoti ir prižiūrėti nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomą vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą bei kitą valdomą turtą.

16 straipsnis. Viešojo vandens tiekimo organizavimas

1. Viešajam vandens tiekimui vykdyti savivaldybė, vadovaudamasi konkursų viešųjų vandens tiekėjų parinkimui organizavimo tvarka, parenka viešąjį vandens tiekėją arba kartu su kitomis savivaldybėmis kontroliuojamas vandens tiekėjų įmones sujungia reorganizavimo būdu į regioninį tiekėją (viešąjį vandens tiekėją, veikiantį kelių savivaldybių viešojo vandens tiekimo teritorijose), kurio akcijos (dalys) pagal reorganizavimo sąlygas priklausys savivaldybėms ir kitiems asmenims, dalyvaujantiems reorganizavime, jei tam pritaria visų savivaldybių, esančių tame regione, tarybos.

2. Konkurso dalyviai turi atitikti viešojo vandens tiekimo licencijos gavimo reikalavimus. Konkurso laimėtojas viešojo vandens tiekimo veiklą gali pradėti šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka gavęs viešojo vandens tiekimo licenciją.

3. Vyriausybė, siekdama įgyvendinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo tikslus, aplinkos ministro teikimu tvirtina Lietuvos Respublikos teritorijos suskirstymą į viešojo vandens tiekimo regionus. Į viešojo vandens tiekimo regioną gali įeiti kelių arba keliolikos savivaldybių teritorijos, tačiau regiono riba negali kirsti savivaldybių teritorijų.

4. Viename viešojo vandens tiekimo regione esančios savivaldybės turi siekti, kad viešojo vandens tiekimo regione šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka būtų parinktas regioninis vandens tiekėjas.

17 straipsnis. Parama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai

1. Viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai, atitinkančiai šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio reguliavimo tikslus, gali būti skiriama valstybės finansinė parama. Skiriant finansinę paramą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai, pirmiausia turi būti užtikrinama, kad visoje šalies teritorijoje viešasis vandens tiekimas būtų vykdomas laikantis nustatytų reikalavimų.

2. Valstybės finansinė parama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai planuojama ir teikiama viešojo vandens tiekimo regionuose veikiantiems viešiesiems vandens tiekėjams, kad būtų įgyvendinti aplinkosaugos reikalavimai ir sveikatos apsaugos reikalavimai geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo srityse.

3. Valstybės paramos lėšas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai administruoja ir jų mokėjimo bei kontrolės funkcijas atlieka Aplinkos ministerija. Parama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai teikiama vadovaujantis šiuo įstatymu ir pagal Seimo bei Vyriausybės tvirtinamų strateginių vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros dokumentų nustatytus finansavimo prioritetus. Paramą iš vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai skirtų lėšų gali gauti asmenys, atitinkantys paramos skyrimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

18 straipsnis. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimas ir priežiūra atliekami vadovaujantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėmis ir kitų teisės aktų nustatytais reikalavimais.

2. Viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra nuosavybės teise priklauso savivaldybei, kurios teritorijoje vykdomas viešasis vandens tiekimas, arba šios savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamai įmonei. Viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso kitiems asmenims ir yra reikalinga viešajam vandens tiekimui, savivaldybės iniciatyva gali būti išperkama savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamos įmonės ar savivaldybės nuosavybėn Vyriausybės nustatyta vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarka arba gali būti sudaromos sutartys dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų naudojimo (nuomos, panaudos,

jungtinės veiklos ir pan.). Jei dėl viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo arba dėl sutarties dėl šios infrastruktūros naudojimo sudarymo susitarti nepavyksta, naudojimosi viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra sąlygas ir tvarką gali nustatyti teismas arba infrastruktūra gali būti paimama visuomenės poreikiams įstatymų nustatyta tvarka ir tik tais atvejais, kai infrastruktūra reikalinga viešajam vandens tiekimui.

3. Savivaldybė turi sudaryti sąlygas viešajam vandens tiekėjui naudotis savivaldybei ir savivaldybės kontroliuojamai įmonei nuosavybės teise priklausančia viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra. Viešajam vandens tiekėjui, kuris yra savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė, savivaldybei nuosavybės teise priklausanti viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra perduodama patikėjimo teise. Kitų teisinių formų viešiesiems vandens tiekėjams savivaldybei nuosavybės teise priklausanti viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra konkurso viešajam vandens tiekėjui parinkti dokumentuose nurodytomis sąlygomis išnuomojama arba perduodama suteikiant koncesiją. Savivaldybės kontroliuojamai įmonei nuosavybės teise priklausanti viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra viešajam vandens tiekėjui išnuomojama savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

4. Viešasis vandens tiekėjas sprendžia, ar viešojo vandens tiekimo teritorijoje esančios, bet ne jo valdomos ar naudojamos pagal sutartį geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai yra reikalingi ir tinkami viešajam vandens tiekimui ir, jeigu reikia, gali kreiptis į savivaldybę dėl šių objektų išpirkimo ar naudojimo teisės įgijimo pagal šio straipsnio 2 dalį.

5. Naujų viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų statyba, jei užsakovas yra ne viešasis vandens tiekėjas ar ne savivaldybė, galima esant trišalei savivaldybės, viešojo vandens tiekėjo ir užsakovo (objekto statytojo) sutarčiai. Šioje sutartyje turi būti numatyta viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto statybos finansavimo šaltiniai, šio objekto naudojimo (eksploatavimo) sąlygos ir nuosavybės teisių perleidimo savivaldybei ar savivaldybės kontroliuojamai įmonei, jei ši yra viešasis vandens tiekėjas, terminai ir tvarka, jei tai nenumatyta Vyriausybės patvirtintame Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarkos apraše.

6. Abonentai, išskyrus vartotojus, pageidaujantys savo valdomus tinklus ar įrenginius prijungti prie viešojo vandens tiekėjo valdomos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, privalo savivaldybės institucijų nustatyta tvarka sumokėti viešajam vandens tiekėjui savivaldybės institucijų nustatyto dydžio vienkartinę prijungimo įmoką. Šios lėšos naudojamos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VANDENS TIEKĖJŲ LICENCIJAVIMAS. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

19 straipsnis. Viešojo vandens tiekimo licencijavimas

1. Viešąjį vandens tiekimą galima vykdyti turint viešojo vandens tiekimo licenciją, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nustatytą išimtį. Savivaldybės teritorijoje išduodama tik viena licencija viešajam vandens tiekimui vykdyti. Kitoks (ne viešasis) geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas bei individualus vandens išgavimas ir individualus nuotekų šalinimas nelicencijuojamas.

2. Valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė, siekianti vykdyti viešąjį vandens tiekimą:

1) privalo turėti atitinkamus padalinius (specialistus), kurie galėtų organizuoti ir vykdyti geriamojo vandens tiekimą bei tvarkyti nuotekas pagal nustatytus reikalavimus, arba Viešojo vandens tiekimo licencijavimo taisyklėse nurodytai veiklai, susijusiai su geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu, vykdyti turi sudaryti sutartį su kita įmone, kuri turi nurodytus padalinius (specialistus) ir sutinka vykdyti geriamojo vandens tiekimą ir tvarkyti nuotekas pagal nustatytus reikalavimus;

2) turi laimėti konkursą viešajam vandens tiekimui vykdyti;

3) privalo atitikti kitus Viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklėse viešajam

vandens tiekėjui nustatytus reikalavimus.

3. Valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė, siekianti gauti viešojo vandens tiekimo licenciją, Viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka pateikia nustatytos formos prašymą ir kitus Viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklėse nurodytus dokumentus.

4. Viešojo vandens tiekimo licencija neišduodama, jeigu:

1) valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė neatitinka nustatytų reikalavimų;

2) pateikiami ne visi pagal šio straipsnio 3 dalį reikalingi dokumentai;

3) pateikti dokumentai užpildyti neteisingai ar neatitinka kitų jiems nustatytų reikalavimų;

4) pateiktuose dokumentuose nurodyti klaidingi duomenys.

5. Licencijas išduodanti institucija gali priimti sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą Viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklėse nustatytam terminui arba licencijos galiojimą panaikinti:

1) viešojo vandens tiekėjo prašymu;

2) jeigu paaiškėja, kad viešasis vandens tiekėjas licencijas išduodančiai institucijai pateikė neteisingus ar suklastotus dokumentus;

3) jeigu nustatoma, kad viešasis vandens tiekėjas nesilaiko šio įstatymo, Viešojo vandens tiekimo veiklos licencijavimo taisyklių ir kitų teisės aktų nustatytų licencijuojamos veiklos sąlygų;

4) jeigu viešasis vandens tiekėjas vykdo veiklą, nesusijusią su geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu;

5) jeigu viešasis vandens tiekėjas per du mėnesius nuo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimu vienašališkai nustatytų geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo kainų įsigaliojimo nepašalina kainų nustatymo pažeidimų ar kitų aplinkybių, lėmusių vienašališką kainų nustatymą;

6) jeigu viešojo vandens tiekėjo technologiniai, finansiniai ir vadybiniai pajėgumai neleidžia vykdyti licencijuojamos veiklos;

7) jeigu viešasis vandens tiekėjas neužtikrina tiekiamo vandens ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų atitikties;

8) jeigu viešasis vandens tiekėjas, kuriam licencijos galiojimas buvo sustabdytas, per nustatytą laiką nepašalina pažeidimų, dėl kurių licencijos galiojimas buvo sustabdytas;

9) kai viešasis vandens tiekėjas įgyja likviduojamo ar reorganizuojamo juridinio asmens teisinį statusą. 6. Jeigu viešojo vandens tiekimo licencija panaikinama, viešasis vandens tiekimas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 17 straipsnio 1 punktą, iki šio įstatymo nustatyta tvarka bus parinktas viešasis vandens tiekėjas.

20 straipsnis. Kvalifikaciniai reikalavimai

1. Vandens tiekėjų darbuotojai, atsakingi už žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros elementų eksploatavimą, privalo turėti nustatytus reikalavimus atitinkančią kvalifikaciją ir ją patvirtinantį kvalifikacijos atestatą.

2. Žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingų individualaus vandens išgavimo ir (arba) individualaus nuotekų šalinimo infrastruktūros elementų savininkai arba jų paskirti asmenys, atsakingi už žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai pavojingų individualaus vandens išgavimo ir (arba) individualaus nuotekų šalinimo infrastruktūros elementų eksploatavimą, privalo turėti nustatytus reikalavimus atitinkančią kvalifikaciją ir ją patvirtinantį kvalifikacijos pažymėjimą.

PENKTASIS SKIRSNIS VIEŠOSIOS VANDENS TIEKIMO SUTARTYS

21 straipsnis. Viešosios vandens tiekimo sutarties sudarymas ir nutraukimas

1. Viešoji vandens tiekimo sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama vadovaujantis Civiliniu kodeksu, Geriamojo vandens įstatymu, šiuo įstatymu ir viešosios vandens tiekimo

sutarties standartinėmis sąlygomis. Viešųjų vandens tiekimo sutarčių standartinėse sąlygose turi būti nurodyta: sutarčių sudarymo, įsigaliojimo ir nutraukimo tvarka, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo tvarka bei sąlygos, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo kainos nustatymo tvarka, vartotojo atsiskaitymo už geriamąjį vandenį ir už nuotekų tvarkymo paslaugas tvarka, šalių teisės, pareigos bei atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą, pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka, sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka. Viešosios vandens tiekimo sutarties standartinės sąlygos yra privalomos abiem šalims, tačiau viešojoje vandens tiekimo sutartyje gali būti nustatomos ir abiem šalims priimtinos bei teisės aktų nuostatomis neprieštaraujančios individualiai šalių aptartos sąlygos.

2. Asmuo, pageidaujantis sudaryti viešąją vandens tiekimo sutartį, pateikia viešajam vandens tiekėjui prašymą raštu.

3. Kai viešasis vandens tiekėjas įgyja teisę ir pareigą vykdyti viešąjį vandens tiekimą teritorijose, kuriose geriamojo vandens tiekimas buvo vykdomas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos kitų geriamojo vandens tiekėjų ir (arba) nuotekų tvarkytojų, jis, nenutraukdamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, per 3 mėnesius privalo pateikti pasiūlymą sudaryti viešąsias vandens tiekimo sutartis buvusio vandens tiekėjo abonentams (vartotojams). Iki viešųjų vandens tiekimo sutarčių sudarymo geriamojo vandens tiekimas vykdomas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos pagal buvusio vandens tiekėjo su abonentais (vartotojais) sudarytų sutarčių dėl geriamojo vandens pirkimo-pardavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sąlygas.

4. Abonentas, savo iniciatyva nutraukęs viešąją vandens tiekimo sutartį, išskyrus atvejus, kai sutartis nutraukiama dėl viešojo vandens tiekėjo kaltės arba sutartį nutraukia vartotojas, turi kompensuoti viešajam vandens tiekėjui viešajai sutarčiai dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo vykdyti viešojo vandens tiekėjo pastatytos infrastruktūros statybos išlaidas, įvertinus liekamąją vertę. Taip pat viešasis vandens tiekėjas, nutraukdamas viešąją vandens tiekimo sutartį ar neįvykdydamas savo sutartinių įsipareigojimų, įstatymų nustatyta tvarka turi kompensuoti abonentui visas su tuo susijusias išlaidas.

5. Jei asmuo nėra pasirašęs viešosios vandens tiekimo sutarties, tačiau jam nuosavybės teise priklausantys arba kitaip teisėtai valdomi ar naudojami geriamojo vandens naudojimo ir nuotekų šalinimo įrenginiai yra prijungti prie viešojo vandens tiekėjo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, viešojo vandens tiekimo sutartis laikoma sudaryta pagal Vyriausybės nustatytas viešosios vandens tiekimo sutarties standartines sąlygas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KAINODARA

22 straipsnis. Kainų nustatymas

1. Jeigu vandens tiekėjas yra viešasis vandens tiekėjas bent vienoje savivaldybėje, jis visiems tos pačios kategorijos abonentams (vartotojams) tiekia geriamąjį vandenį ir teikia nuotekų tvarkymo paslaugas vienodomis kainomis.

2. Vandens tiekėjas sąnaudas ir pajamas planuoja pagal įmonės veiklos ir plėtros planus, kuriuos privalo suderinti su savivaldybėmis. Veiklos ir plėtros planai rengiami ne trumpesniam kaip 3 metų laikotarpiui.

3. Viešųjų vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kaina turi būti pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, susijusiomis su viešojo vandens tiekimo veikla. Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kaina turi užtikrinti ilgalaikį viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui skirtos infrastruktūros eksploatavimą, jos atnaujinimą bei sudaryti abonentams (vartotojams) priimtinas sąlygas naudotis viešuoju geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu, taip pat mažinti aplinkos taršą ir racionaliai naudoti vandens išteklius.

4. Viešųjų vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainodara nustatoma vadovaujantis nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir principu

„teršėjas moka“. Kainos gali būti diferencijuojamos pagal atskiras abonentų (vartotojų) kategorijas, atsižvelgiant į kriterijus, susijusius su būtinosiomis sąnaudomis, reikalingomis vandeniui pateikti ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti tam tikros kategorijos abonentams (vartotojams). Nuotekų tvarkymo paslaugų kainos turi priklausyti nuo abonto (vartotojo) išleidžiamų teršalų kiekio ir taršos pobūdžio.

5. Viešieji vandens tiekėjai, vadovaudamiesi geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, apskaičiuoja tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir, suderinę su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, teikia tvirtinti savivaldybių, kurių teritorijose tiekia geriamąjį vandenį ir teikia nuotekų tvarkymo paslaugas, taryboms. Kiti (ne viešieji) vandens tiekėjai tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas nustato vadovaudamiesi geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, suderinę su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos turi būti skaičiuojamos pagal sąnaudas atskiroms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos dalims, kurias nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatomos ne trumpesniam kaip 3 metų laikotarpiui. Kartu su kainų apskaičiavimais vandens tiekėjas privalo pateikti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai įmonės veiklos ir plėtros planus, sudarytus ne trumpesniam kaip kainų galiojimo laikotarpiui. Derindama kainas, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija įvertina investicijų atsipirkimo ir veiklos išlaidų pagrįstumą. Tuo atveju, kai veiklos ir plėtros planai nevykdomi arba keičiami, vandens tiekėjas privalo apie tai informuoti savivaldybės tarybą ir Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją, kuri priima sprendimą dėl kainų keitimo poreikio.

6. Viešieji vandens tiekėjai praneša Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai savivaldybių tarybų nustatytas kainas bei jų pagrindimą per 10 dienų nuo kainų nustatymo, tačiau ne vėliau kaip likus 30 dienų iki jų įsigaliojimo. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, nustačiusi kainų nustatymo pažeidimus, juos nurodo savivaldybėms. Savivaldybės nurodytus pažeidimus privalo pašalinti ne vėliau kaip per 30 dienų.

7. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija kontroliuoja, ar savivaldybių tarybų nustatytos ir vandens tiekėjų taikomos geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatytos pagal metodiką ir šio straipsnio 4 dalyje nurodytus kainodaros principus, taip pat ar kainos padengia geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo bei kitas su šia veikla susijusias būtinąsias vandens tiekėjo sąnaudas. Jei savivaldybių tarybos nustato kitokias kainas, negu vandens tiekėjai suderino su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę pareikalauti, kad savivaldybės pateiktų nustatytų geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų apskaičiavimus. Nustačiusi, kad savivaldybių tarybų nustatytos kainos neatitinka metodikos arba pažeidžia šio straipsnio 4 dalyje nustatytus kainodaros principus, arba nepadengia geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo bei kitų su šia veikla susijusių būtinųjų vandens tiekėjo sąnaudų, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę pareikalauti, kad savivaldybių tarybos kainų nustatymo pažeidimus per 2 mėnesius pašalintų arba šio įstatymo nustatyta tvarka pateiktų derinti naujas kainas.

8. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę savo sprendimu, nurodydama sprendimo galiojimo laiką, vienašališkai nustatyti vandens tiekėjui geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, kai savivaldybių tarybos nepašalina kainų nustatymo pažeidimų ilgiau kaip per 2 mėnesius nuo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka priimto sprendimo, kad tokie pažeidimai yra, įsigaliojimo.

9. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustatytas geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Vandens tiekėjai nustatytas geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas skelbia vietos spaudoje. Kainos įsigalioja ne anksčiau kaip po 30 dienų nuo jų paskelbimo ir taikomos nuo kito mėnesio (einančio po mėnesio, kai kainos įsigalioja) pirmos dienos.

10. Laikinais sustabdžius geriamojo vandens tiekimą abonto (vartotojo) prašymu, viešieji

vandens tiekėjai gali reikalauti sumokėti už atjungimo (prijungimo) paslaugą. Atjungimo (prijungimo) paslaugos kainas pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos metodiką nustato viešasis vandens tiekėjas.

23 straipsnis. Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarka

1. Abonentai (vartotojai) už vandens tiekėjo patiektą geriamąjį vandenį atsiskaito pagal geriamojo vandens apskaitos prietaisų, įrengtų ties tiekimo ir vartojimo riba, rodmenis, jei sutartis nenustato ko kita. Geriamojo vandens apskaitos prietaisus ties tiekimo ir vartojimo riba įrengia ir eksploatuoja vandens tiekėjas savo lėšomis. Apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo sąnaudos įtraukiamos į vandens kainą. Atsiskaityti už geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas daugiabučiuose namuose tiekimo vartojimo riba yra kiekvienas butas ar kita patalpa. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę tiekimo ir vartojimo ribą pasirinkti įvade, sudarydami rašytinį visų savininkų, kuriems geriamasis vanduo tiekiamas iš to įvado, susitarimą, ir tai numatydami sutartyse su vandens tiekėju.

2. Vandens tiekėjo priimtų tvarkyti nuotekų kiekis, kai nėra nustatyta tvarka įrengtų nuotekų apskaitos prietaisų, prilyginamas patiekto vandens kiekiui. Nuotekų apskaitos prietaisai įrengiami tais atvejais, kai dėl gamybos ir (ar) vandens naudojimo ypatybių, nurodytų Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše, iš esmės skiriasi suvartojamo vandens ir išleidžiamų nuotekų kiekiai.

3. Abonentas (vartotojas), kuriam pagal šio straipsnio 2 dalį gali būti įrengtas nuotekų apskaitos prietaisas, pageidaujantis už viešojo vandens tiekėjo suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaityti pagal faktiškai išleidžiamą nuotekų kiekį, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančiam viešajam vandens tiekėjui pateikia prašymą įrengti nuotekų apskaitos prietaisą, kad už nuotekų tvarkymo paslaugas būtų galima atsiskaityti pagal jo rodmenis. Daugiabučiuose namuose ir kituose gyvenamuosiuose pastatuose nuotekų apskaitos prietaisai neįrengiami, o jei ir yra įrengti, atsiskaitymui nenaudojami, jei šalys raštu nesusitaria kitaip.

4. Vandens tiekėjas turi teisę ties nuotekų perdavimo riba įrengti nuotekų apskaitos prietaisą ir už nuotekų tvarkymo paslaugas reikalauti atsiskaityti pagal jo rodmenis.

5. Nuotekų apskaitos prietaisus įrengia vandens tiekėjas savo lėšomis. Nuotekų apskaitos prietaisų įrengimo išlaidos įtraukiamos į nuotekų tvarkymo kainą.

6. Atsiskaitymo už viešojo vandens tiekėjo patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas sąlygos detalizuojamos Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše.

SEPTINTASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS APIE GERIAMOJO VANDENS TIEKIMĄ IR NUOTEKŲ TVARKYMĄ VALDYMAS

24 straipsnis. Informacija apie viešuosius vandens tiekėjus

Visa informacija, susijusi su vandens tiekimu, yra vieša, išskyrus ta, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešoji informacija. Valstybės ir savivaldybių institucijos, vandens vartotojų teises ginančios organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę gauti iš vandens tiekėjų duomenis apie vandens tiekimo veiklą ir teikti pasiūlymus. Informacija apie viešuosius vandens tiekėjus, jų metinė veiklos ataskaita rengiama ir skelbiama Vyriausybės ar jos įgaliotosios institucijos nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Visuomenės informavimas apie tiekiamą geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas

1. Tiekiamo geriamojo vandens kokybės kontrolės rezultatai kasmet viešai skelbiami Geriamojo vandens įstatymo nustatyta tvarka.

2. Vandens tiekėjai aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo teikti abonentams (vartotojams) informaciją apie tiekiamo geriamojo vandens kokybę, jos pablogėjimą, avarijas, planuojamus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pertrūkius ir kitus pokyčius, galinčius turėti įtakos abonentams (vartotojams), vandens naudojimui, saugų ir efektyvų vandens tiekimo infrastruktūros naudojimui, jos plėtrai, vandens kainas ir abonentams (vartotojams) teikiamas paslaugas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS GINČŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS. ATSAKOMYBĖ

26 straipsnis. Ginčų (skundų) nagrinėjimas

Ginčai (skundai) dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo nagrinėjami vandens tiekėjo ir abonto (vartotojo) tarpusavio susitarimu arba įstatymų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

Šio įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS